

Kinder Torah®

Parashas Mishpatim

Dangerous Face

“Good morning Mr. Otzuv!”

Mr. Otzuv just stares glumly back at the man who greeted him. “Hello,” he says, and walks on. The other man is saddened by the meeting. “What a way to start the day,” he thinks. Another man approaches Mr. Otzuv.

“How are you today, Mr. Otzuv?”
“Okay,” is his melancholy reply.

The first man’s smile instantly fades. His good mood changes to bad. Mr. Otzuv continues walking home. He reaches the door, knocks, and walks in.

“How are you today, my dear husband?”
“Terrible!” he scowls. People do not stop bothering me. Everyone greets me and expects a smile in return. Why don’t they just leave me alone?”

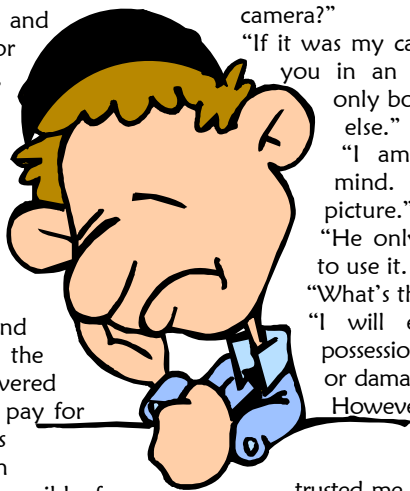
Mrs. Otzuv gets the message. It is going to be one of those days. Her husband is in a foul mood. That means that everyone around him will suffer. Hashem yerachem (have mercy).

And so it was. Mr. Otzuv continued on to the office and made his co-workers miserable. In just one day, he caused untold damages to people’s happiness, enthusiasm, and relationships. He was a veritable destroyer.

The verse states, “When a man will uncover a pit, or dig a pit and not cover it, and an ox or a donkey will fall into it, the owner of the pit shall pay the damages” (Shemos 21:33-34). A pit in a public place is called a “mazik” (damager). When a person or animal comes close to the pit, he is likely to fall in and hurt himself. Therefore, the one who dug or uncovered the pit is responsible to pay for the damages. This law is “seichel-dick” (common sense). A person is responsible for the damages he causes. This is one of the foundations of derech erez – to respect and protect another’s property.

Rav Yisrael Salanter, was the founder of the mussar movement, the school of thought that stresses perfecting one’s middos (character traits) through Torah.

Rav Yisrael pointed out the similarity between a sad or angry face, and a pit in a public place. One who walks around in public with such an expression on his face is a mazik. How much damage can he cause to others? Plenty! He can bring down their whole mood. He can cause sadness, frustration, despair, and arguments. He can make people miserable. Rav Yisrael tells us that the mazik is responsible for that damage. He must not let his face become a pit into which others can fall and injure themselves.

Kinderlach . . .
Rav Avigdor Miller describes your face as follows. Every human face is a reflection of Hashem. Your face is like a screen and your soul like a projector which projects on your face the glory of the human soul and which has in it the greatness of Hashem. What image are you projecting to the world? One that can hurt others? Chas V’shalom (Heaven forbid)! Don’t let your face hurt even a single soul. Project a beautiful face! Show others the glory of your neshama! Show others the greatness of Hashem! Let your face uplift them. Be a public benefactor! Smile!

His, Not Yours

“This view is absolutely magnificent.”

“Yerushalayim is the most beautiful part of our tour of Eretz Yisrael.”

“I must take a picture. Oh no. My camera is out of film. Can I please borrow your camera?”

“If it was my camera, I would lend it to you in an instant. However, I am only borrowing it from someone else.”

“I am sure that he will not mind. I’ll pay you for the picture.”

“He only give permission for me to use it. No one else.”

“What’s the difference?”

“I will explain it to you. My possessions are mine. If they get lost or damaged, I alone suffer the loss. However, with other people’s possessions, I must be very careful. He trusted me with his camera. He wants it back in one piece. I must answer to him.”

“Six years you shall sow your land and gather in its produce. And in the seventh, you shall let it rest . . . Six days you shall do your activities, and on the seventh day you shall rest . . .” (Shemos 23:10-12).

Why are these two mitzvos juxtaposed? They both have common themes of working six time periods and resting on the seventh. The Torah Temima has a deeper insight. The purpose of resting on the seventh day and the seventh year are one and the same. They demonstrate that Hashem created the world. It all belongs to Him. He instructs us how to use His world, when to work and when to rest. Therefore we must take special care of His possessions. Just as the boy in the story took extra special care of the camera that was not his.

Kinderlach . . .
The Torah is our instruction book. It provides directions for the proper use of Hashem’s world. Follow the directions, and you will accomplish great things. You will be happy and Hashem will be happy. Think about this all of the time. Your eating, sleeping, playing, walking to school, time at home, and many other things should all be done according to the Torah. Use Hashem’s world to the max.

Serious Business

“One who curses his father and mother will surely be put to death” (Shemos 21:17). He is executed by stoning, the most severe death penalty. Contrast this with the person who strikes his parents. He is put to death by strangulation, a less severe penalty. This is puzzling. Striking one’s parents is more serious than just cursing them. Why does the lighter aveyra (sin) receive the stricter penalty?

The Ramban answers that cursing ones parents is a more common sin. We spend a lot of time with our parents. A foolish person will get involved in arguments with them, get angry and curse them. Therefore, the Rambam states in *Moreh Nevuchim* (A Guide to the Perplexed) that a more common sin is fitting to receive a more serious punishment. This will remind us of the seriousness of the sin and deter us from transgressing it.

Kinderlach . . .
Arguing with our parents is a very serious business. It can lead to cursing them, a sin punishable by death in the times of the Beis HaMikdash. This is an aveyra that we want to stay far away from. We are permitted to disagree with our parents. However, it must be done in a most respectful way. It must never lead to an argument. Long life is the reward for respecting and fearing ones parents. Stay calm and stay alive.

ההגדת לבנד

פרשת משפטים

פנים מסוכנות

את הוריו. הוא מוצא להורג בחניקה שהיא עונש פחות חמור. מפליא מאד. נראה שלהכות הורים זה חמור יותר מאשר רק לקלל אותם. מדוע מקבלת העבירה הקלה עונש חמור יותר?

הרמב"ן ז"ל מסביר שלקלל הורים זהו חטא נפוץ יותר. אנו מבליים זמן רב במחיצת הורינו. אדם טפש, יכנס אתם לויכוח, יבוא לידי כועס ויקלל אותם. משום כך, אומר הרמב"ם בספרו "מורה נבוכים", חטא נפוץ יותר צריך לקבל עונש חמור יותר. דבר זה יזכיר לנו את חומרתו של החטא ויעכב אותנו מלבצע אותו.

"בוקר טוב, אדון עצוב!"
אדון עצוב רק הביט בפנים חתומות באדם שבירך אותו לשלום. "שלום", הוא השיב בסתמיות והמשיך ללכת. המברך הצטער על התגובה. "ככה מתחילים את היום?" הוא תהה. אדם אחר ניגש אל אדון עצוב.
"מה שלומך היום, אדון עצוב?"
"בסדר", ענה בדכדוך.

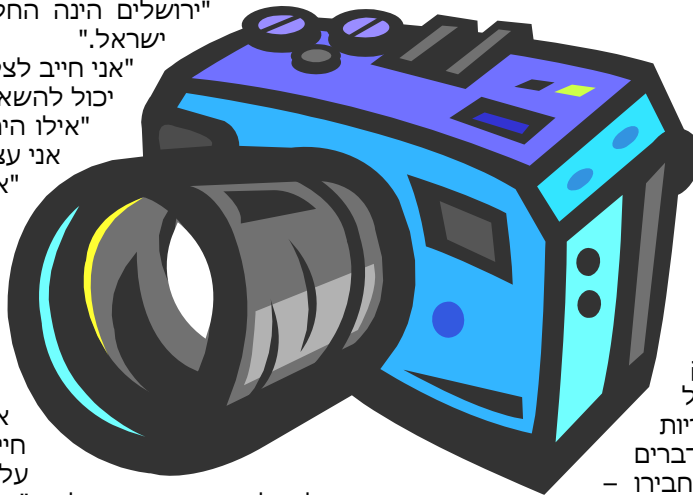
חיכו של הפונה נמוג מיד. מצב רוחו הטוב נעלם כלא היה. מר עצוב המשיך בדרכו הביתה. הוא הגיע לדלת ביתו, דפק ונכנס.

"מה שלומך היום, בעלי יקירי?"
"נורא!" ענה אדון עצוב בפנים חמוצות. "אנשים מטרדיים אותי כל הזמן. כולם מקדמים אותי בחיך, ומצפים שאחייך אליהם בחזרה. מדוע אין הם מניחים אותי לנפשי?"
הגב' עצוב הבינה, שבעלה נמצא היום שוב במצב רוח רע. ובגלל זה כל האנשים מסביבו יצטרכו לסבול, ה' ירחם.

וכך אמנם היה. מר עצוב יצא לעבודה ושם העכיר את מצב רוחם של כל חבריו לעבודה. במשך יום אחד פגם בשמחה ובהתלהבות של הסובבים אותו, וגם העכיר את היחסים שבניהם. "מזיק", פשוטו כמשמעו.

הפסוק אומר "כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו, ונפל שמה שור או חמור, בעל הבור ישלם" (שמות כ"א, ל"ג-ל"ד). בור במקום ציבורי ("רשות הרבים") מכונה "מזיק". כאשר אדם או בהמה מתקרבים לבור, הם עלולים ליפול ולהיפגע. לפיכך, מי שכורה את הבור או מסיר את מכסהו, חייב לשלם עבור הנזק שגרם. דין זה הוא מהדברים שהשכל מחייב. כל אדם חייב לשאת באחריות על נזקים שהוא גורם. זהו אחד הדברים הבסיסיים בעניינים שבין אדם לחבירו - לשמור על רכושו של השני ולא לפגוע בו.

ילדים יקרים...
להתווכח עם ההורים זה ענין רציני מאד. זה עלול, חלילה, להוביל לאותו לקלל אותם - חטא הגורר עונש מוות בזמן שבית המקדש היה קיים. מותר לנו לא להסכים עם מה שהורינו אומרים, אולם זה חייב להעשות בדרך המכובדת ביותר, ואסור להגרר לויכוח. אריכות ימים היא השכר למורא הורים ולכיבודם. השארו רגועים ותשארו בחיים.

שלו, לא שלך

"הנוף הזה ממש נפלא."
"ירושלים הינה החלק היפה ביותר בכל סיורנו בארץ ישראל."

"אני חייב לצלם. אוי וי, נגמר לי הפילם. האם אני יכול להשאיל בבקשה את המצלמה שלך?"
"אילו היה שלי, הייתי משאיל לך מיד, אבל אני עצמי השאלתי אותה ממישהו אחר."
"אני בטוח שלא יהיה לו אכפת. אשלם לך עבור התמונה."
"הוא נתן רשות רק לי להשתמש במצלמה. לא לאף אחד אחר."
"מה ההבדל?"
"בא ואסביר לך. החפצים שלי - שייכים לי. אם הם הולכים לאיבוד או ניזוקים, רק אני סופג את הנזק. אולם לגבי רכוש של אחרים אני חייב לנהוג בזהירות רבה. הוא סמך עלי לגבי המצלמה שלו, והוא רוצה לקבל אותה בחזרה, שלמה."

"ושש שנים תזרע את ארצך, ואספת את תבואתה. והשביעית תשמטנה ונטשת... ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת..." (שמות כ"ג, י"ב). מדוע נסמכו שתי מצוות אלו? לשתייהן יש מכנה משותף של עבודה במשך ששה זמנים ומנוחה בשביעי. "התורה תמימה" מסביר שהסיבה למנוחה ביום השביעי ובשבת השביעית היא אחת. היא מכריזה שה' ברא את העולם ושהכל שייך לו. הוא נותן לנו הוראות והנחיות כיצד להשתמש בעולם שלו, מתי לעבוד ומתי לנוח. משום כך, עלינו לשמור היטב על מה ששייך לו, בדיוק כמו שהילד בסיפור שמר על המצלמה שלא היתה שייכת לו.

ר' ישראל סלנטר ייסד את תנועת המוסר, שהיא תנועה המדגישה את חשיבות תיקון המידות באמצעות התורה. באחד ממאמריו, הוא מציין את הדמיון שבין פנים עצובות או כועסות לבור ברשות הרבים. מי שמסתובב בחוץ עם הבעה כזו על פניו, הוא מזיק. איזה נזק הוא יכול לגרום לאחרים? נזק רב! הוא יכול לקלקל להם את מצב הרוח. הוא יכול לגרום לעצב, לתסכול, לייאוש ולמחלוקות. הוא יכול לאמלל אנשים. ר' ישראל אומר לנו שהמזיק אחראי לנזק שהוא גורם. אסור שפניו של אדם יהיו בור שאנשים יכולים ליפול לתוכו ולהינזק.

ילדים יקרים...
הרב אביגדור מילר תיאר את פני האדם כמראה של השכינה. הפנים הן כמו מסך והנשמה היא כמו מקרן המקרין על הפנים את הוד האדם, הוד שיש בו מגדולת ה'. מה אתם מקרינים כלפי חוץ? דבר שיכול להזיק לאחרים? חס ושלום! אל תתנו לפנים שלכם להזיק לשום אדם אחר. הקרינו שמחה מפניכם! הראו לאחרים את ההוד שבנשמתכם! הראו לאחרים את גדולת ה'! תנו לפנים שלכם לרומם את כל הרואה אתכם! תרמו בעין יפה לציבור! חייכו!

עסק רציני

"ומקלל אביו ואמו מות יומת" (שמות כ"א, י"ז). אדם כזה יוצא להורג בסקילה, שהיא עונש המוות החמור ביותר. השווו זאת למכה

ילדים יקרים...
התורה היא ספר ההוראות שלנו. היא נותנת לנו קווי הנחיה לשימוש נכון בעולמו של הקב"ה. מלאו אחר ההוראות ותגיעו להשגים עצומים. אתם תהיו שמחים וה' יהיה שמח. חשבו על כך כל הזמן. אופן האכילה, השינה, המשחק, ההליכה לביה"ס, שעות הפנאי ועוד דברים רבים אחרים צריכים להעשות על פי התורה. כך נשתמש בעולמו של הקב"ה בצורה הטובה ביותר ונפיק ממנו את מירב התועלת.